

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการสลับระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษภายใต้โครงการ โรงเรียนสองภาษาของโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรีเป็นกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาของครูสอนภาษาอังกฤษทั้งจากภาษาอังกฤษเป็นไทยและไทยเป็นอังกฤษ รวมถึงการสังเกตปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อการสลับภาษาและความคิดเห็นของทั้งครูและนักเรียนที่มีต่อความเข้าใจในบทเรียนที่ครูอธิบายผ่านการสลับภาษา ซึ่งมีคำถามในการวิจัย 4 ประการ ได้แก่ ครูสลับจากภาษาไทยไปสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์ใด ครูสลับจากภาษาอังกฤษไปสื่อสารด้วยภาษาไทยระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์ใด นักเรียนมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษาในห้องเรียนของครูอย่างไรและครูและนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรต่อความเข้าใจในบทเรียนที่ครูอธิบายผ่านการสลับภาษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า คือ การสังเกตการณ์ การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ในระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครูสลับจากการใช้ภาษาอังกฤษไปสื่อสารด้วยภาษาไทยเพื่อ ควบคุมระเบียบวินัยในห้องเรียน กล่าวซ้ำสิ่งที่กล่าวไปแล้วด้วยภาษาอังกฤษ กระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งที่พูดและคู่สนทนา มอบหมายงานหรือการบ้าน สอนหลักไวยากรณ์ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การสลับภาษาซึ่งเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัย สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เปลี่ยนหัวข้อ ประเด็น หรือ กิจกรรมในชั้นเรียน พูดคุยนอกบทเรียนหรือสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม อุทานหรือแสดงความตกใจ ออกคำสั่งในชั้นเรียน ให้สัญญาณการเปลี่ยนคู่สนทนา แสดงความคิดเห็นส่วนตัว และการสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ

2. ในระหว่างการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ครูสลับจากการใช้ภาษาไทยไปสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษเพื่อ แสดงตัวอย่างการใช้ภาษาและนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน ชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมประเมินความก้าวหน้า และแสดงผลตอบรับ ควบคุมระเบียบในห้องเรียน มอบหมายงาน หรือ การบ้าน ตรวจสอบความก้าวหน้าและความเข้าใจของนักเรียน ควบคุมเวลาในการทำ

กิจกรรมการเรียนการสอน บอกเล่าประสบการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ขอความช่วยเหลือและกล่าวขอโทษ กล่าวนอกประเด็นการเรียนการสอน และ การสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ

3. นักเรียนส่วนใหญ่มีปฏิกิริยาตอบสนองต่อการสอนและการสื่อสารด้วยการสลับภาษาในแง่บวก เป็นผลมาจากการใช้ภาษาอังกฤษที่ง่ายต่อการเข้าใจ และใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ การใช้ท่าทางประกอบ หรือการเขียนตัวอย่าง หรือวาดรูปบนกระดาน อีกทั้งครูยังคงสลับไปใช้ภาษาไทยในการป้อนคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนอยู่เสมอเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจถูกต้องแล้วหรือไม่ และอธิบายบทเรียนซ้ำอีกครั้งเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจ และในกรณีที่เกิดความสับสนโดยเฉพาะเมื่อครูกำลังสอนเป็นภาษาอังกฤษนั้น หากไม่ได้ถามครูนักเรียนในห้องจะช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยวิธีการแปลความหมายเป็นภาษาไทย

4. ทั้งนักเรียนและครูเห็นพ้องต้องกันว่าภาษาไทยเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนในห้องเรียนสอนภาษาอังกฤษช่วยให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น นักเรียนส่วนใหญ่ประเมินความเข้าใจในบทเรียนที่ครูอธิบายผ่านการสลับภาษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เนื่องจากครูใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยแปลความหมาย หรืออธิบายเนื้อหาในบทเรียน ด้วยเหตุนี้ นักเรียนเกือบทุกคนจึงให้ความเห็นว่าการใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยดีกว่าการเรียนรู้ผ่านการสอนด้วยภาษาอังกฤษเพียงลำพัง อย่างไรก็ตามแม้ว่าการใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ แต่ครูสอนภาษาอังกฤษตระหนักถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ว่าการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยนั้นอาจทำให้นักเรียนมีความพยายามน้อยในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย เนื่องจากนักเรียนเกิดความเคยชินกับการได้รับความช่วยเหลือ และรู้อย่างใจแล้ว หากไม่เข้าใจครูต้องช่วยแปลเป็นไทยให้อย่างแน่นอน

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยที่พบในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Lin (1990), Yletyinen (2004) และ Seidlitz (2003) กล่าวคือมีการสลับจากภาษาเป้าหมายไปสื่อสารด้วยภาษาแม่ของนักเรียนเพื่อควบคุมระเบียบวินัยในห้องเรียน กล่าวซ้ำสิ่งที่กล่าวไปแล้วด้วยภาษาอังกฤษ กระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกต่อสิ่งที่พูดและคู่สนทนา มอบหมายงานหรือการบ้าน สอนหลักไวยากรณ์ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน การสลับภาษาซึ่งเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัย สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เปลี่ยนหัวข้อ ประเด็น หรือ กิจกรรมในชั้นเรียน พูดคุยนอก

บทเรียนหรือสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม อุทานหรือแสดงความตกใจ
ออกคำสั่งในชั้นเรียน ให้สัญญาณการเปลี่ยนกลุ่มสนทนา และแสดงความคิดเห็นส่วนตัว

วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยที่พบมากที่สุด คือ เพื่อควบคุม
ระเบียบวินัยในห้องเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ร้อยละ 26.19 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ร้อย
ละ 20.68) อธิบายได้ว่านักเรียนในวัยชั้นประถมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่กำลังซุกซน ดังนั้น การสอน
นักเรียนในระดับนี้จึงไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจาก ครูอาจประสบกับปัญหาหลายประการเช่น นักเรียน
ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ฟังคำสั่ง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง พุดคุยกันในเวลาที่ต้องตั้งใจเรียน ไม่ทำการบ้าน
เอาของเล่นมาเล่นในเวลาที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องกล่าวตักเตือน หรือในบาง
กรณีครูจะใช้วิธีคาดโทษนักเรียน เพื่อป้องกัน ไม่ให้นักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมและ
เนื่องจาก การขู่ หรือ การตักเตือนนั้นเป็นสิ่งที่ครูต้องการสื่อสารให้นักเรียนรับรู้โดยตรงและเข้าใจ
ลึกซึ้ง ครูจึงต้องสลับไปใช้ภาษาไทย

อีกวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยที่พบมากที่สุด คือ กล่าวซ้ำสิ่งที่
กล่าวไปแล้วด้วยภาษาอังกฤษ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ร้อยละ 16.90 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2
ร้อยละ 24.38) ซึ่งการกล่าวซ้ำถ้อยคำหรือประโยคเดิมส่วนใหญ่นั้นเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจใน
สิ่งที่ครูสื่อสารออกไป เนื่องจากระดับการรับรู้และความเข้าใจในภาษาอังกฤษของนักเรียนแต่ละ
คนในชั้นเรียนไม่เท่ากัน นักเรียนบางคนอาจรับรู้และเข้าใจข้อความที่ครูสื่อออกไปตั้งแต่ครั้งแรกที่
กล่าวเป็นภาษาอังกฤษแล้ว แต่สำหรับบางคนนั้น อาจยังมีความสามารถในการรับรู้ไม่ได้พอที่จะ
เข้าใจได้ทันทีหากครูกล่าวเป็นภาษาอังกฤษเพียงลำพัง ฉะนั้น การกล่าวซ้ำอีกครั้งด้วยภาษาที่
นักเรียนคุ้นเคยเป็นอย่างดีจึงช่วยเสริมให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่ครูสื่อสารได้ดีขึ้น นอกจากนี้ใน
บางครั้งการกล่าวซ้ำของครูมีจุดประสงค์เพื่อเน้นย้ำว่าสิ่งที่ครูสื่อสารออกไปว่าเป็นสิ่งสำคัญ
ข้อความที่ครูกล่าวไปแล้วจากนั้นกล่าวซ้ำอีกครั้งด้วยภาษาแม่ของนักเรียนนั้น บางครั้งเป็นข้อความ
ที่ครูต้องการให้นักเรียนตื่นตัวและตระหนักว่าต้องจำให้ได้ หรือต้องปฏิบัติตาม อย่างไรก็ตาม ใน
บางกรณี พบว่าครูใช้กลวิธีการกล่าวซ้ำเพื่อเน้นย้ำถึงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เพื่อให้นักเรียน
รับรู้สิ่งที่สื่อออกไปอย่างลึกซึ้ง เช่นการที่ครู กล่าวว่า “Oh sorry” จากนั้นกล่าวซ้ำอีกครั้งว่า ‘ขอ
โทษ’ เนื่องมาจากครูต้องการแสดงความเสียใจจริงๆ เป็นการเน้นย้ำความรู้สึกมากกว่าจะแปล
ความหมายเพราะคำว่า “sorry” เป็นคำภาษาอังกฤษที่ง่ายต่อความเข้าใจอยู่แล้ว

นอกจากนี้การสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพื่อกระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อ
ตรวจสอบความเข้าใจเป็นอีกวัตถุประสงค์ที่พบมากในการวิจัยครั้งนี้(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ร้อย
ละ 10.95 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ร้อยละ 11.42) อธิบายได้ว่า การเรียนการสอนวิชา

ภาษาอังกฤษนั้น ถูกดำเนินด้วยการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ครูสอนไปแล้วอย่างแท้จริง ครูจำเป็นต้องป้อนคำถามเป็นระยะเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ในการกระตุ้นความคิดเห็นนักเรียน ส่วนใหญ่ครูจะสลับไปใช้ภาษาไทย เนื่องจากการใช้ภาษาที่นักเรียนคุ้นเคยนั้น สามารถกระตุ้นความคิดได้ดีกว่า นอกจากนี้ สำหรับนักเรียนบางคนที่กำลังเกิดอาการเหม่อลอย หรือกำลังคิดเรื่องอื่นโดยไม่ได้ตั้งใจฟัง จะได้รับการกระตุ้นให้กลับมาสนใจสิ่งที่ครูกำลังพูดอีกด้วย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การแสดงอารมณ์ หรือความรู้สึกของครูส่วนใหญ่ ถูกถ่ายทอดผ่านทางภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ของทั้งครูและนักเรียน อธิบายได้ว่า ครูชินกับการแสดงอารมณ์ หรือ ความรู้สึกของตนเองผ่านทางภาษาที่ตนเองคุ้นเคยที่สุด และเป็นธรรมชาติที่สุด และในขณะเดียวกัน ครูก็ต้องการให้ผู้ฟัง ซึ่งคือนักเรียนในชั้นเรียนรับรู้ความรู้สึกนั้นอย่างลึกซึ้งเช่นกัน อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ข้อมูลการสลับภาษาจากอังกฤษเป็นไทยพบว่าบางครั้งการแสดงอารมณ์ความรู้สึกนั้น แฝงอยู่ในการควบคุมระเบียบวินัยในห้องเรียน ตัวอย่างเช่น “เดี๋ยวครูจะฉีกทิ้งเลย” นั่นชี้ของครูเอ ครูเอให้ไป มันใช่ของเล่นมั๊ย” คำคาถาไทยของครูนั้นแฝงไปด้วยอารมณ์ไม่พอใจที่นักเรียนไม่ตั้งใจเรียน ในกรณีนี้เป็นตัวอย่างของการสลับภาษาที่มีวัตถุประสงค์หลอกล่อกันซึ่งยากในการวิเคราะห์หากพิจารณาเพียงตัวภาษา ผู้วิจัยจึงต้องพิจารณาน้ำเสียงและสีหน้าของครูสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วยว่าอยู่ในระดับใด หากครูพูดด้วยน้ำเสียงขึงขังแต่ยังไม่ได้ขึ้นเสียงมากนัก ผู้วิจัยถือว่าการสลับภาษานั้นเป็นการสลับภาษาเพื่อควบคุมระเบียบในห้องเรียน จากตัวอย่างข้างต้นนี้ จะเห็นว่าครูสอนภาษาอังกฤษไม่ได้ใช้วิธีการออกคำสั่งโดยตรง แต่ใช้วิธีการคาถาไทยและถามเพื่อให้นักเรียนคิดได้เองในการตัดสินใจและดำเนิน การใช้ภาษาแม่เพื่อตกแต่งเตือนพร้อมใส่อารมณ์จริงจังเข้าไปประกอบบอกได้ถึงอำนาจของครูที่นักเรียนต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม ซึ่งสอดคล้องกับ Flyman-Mattsson and Burenhult (1999)

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ทั้งหมดที่พบในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยแล้ว พบว่ามีวัตถุประสงค์ที่น่าสนใจคือ การสลับภาษาซึ่งเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัยซึ่งมีความแตกต่างจากการสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ ตรงที่การสลับภาษาในลักษณะนี้ ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจของครู แต่มีนักเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญ การสลับภาษาในลักษณะนี้ เกิดขึ้นในขณะที่ครูกำลังดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาเป้าหมายในการสื่อสาร มีนักเรียนถามแทรกขึ้นมาเป็นภาษาแม่ ครูจึงต้องสลับไปใช้ภาษาแม่เช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นภาษาที่นักเรียนคุ้นเคยมากที่สุดเพื่อตอบข้อสงสัย หรือชี้แจงให้นักเรียนได้เข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rolin-Ianziti and Brownlie (2002) และ Yletyinen (2004)

วัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษที่พบในการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ Hung and Liou (2008) กล่าวคือมีการสลับภาษาเพื่อแสดงตัวอย่างการใช้ภาษาและนำเสนอเนื้อหาในบทเรียน ชักชวนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ประเมินความก้าวหน้า และแสดงผลตอบรับ ควบคุมระเบียบในห้องเรียน มอบหมายงาน หรือ การบ้าน ตรวจสอบความก้าวหน้าและความเข้าใจของนักเรียน ควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน บอกเล่าประสบการณ์หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน ขอความช่วยเหลือและกล่าวขอโทษและกล่าวขอบคุณนักเรียน

ในการสลับภาษาจากไทยเป็นอังกฤษนั้น พบว่าครูสอนภาษาอังกฤษสลับภาษาเพื่อแสดงตัวอย่างการใช้ภาษาและนำเสนอเนื้อหาในบทเรียนมากที่สุด (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ร้อยละ 31.14 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ร้อยละ 35.65) และจากการเปรียบเทียบการใช้ภาษาในการสอนหลักไวยากรณ์แล้วพบว่าครูใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทยอย่างเห็นได้ชัดซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนสองภาษา คือให้นักเรียนได้สัมผัสกับภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายได้มากที่สุด การสอนภาษาอังกฤษของครูนั้น ลักษณะที่เด่นที่สุดคือการแสดงตัวอย่างการใช้ภาษาหรือการอ่านออกเสียง กล่าวคือ ครูมักออกคำสั่งให้นักเรียนออกเสียงตามทั้งคำศัพท์และประโยคที่อยู่ในบทเรียน และคำศัพท์และประโยคอื่นๆนอกบทเรียนที่มีการกล่าวถึงในระหว่างการเรียนการสอน นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ยังพบว่า ในบางครั้งครูยังใช้กลวิธีกล่าวซ้ำเพื่อแปลข้อความที่ตนเองพูดจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อแสดงตัวอย่างการใช้ภาษาเป้าหมาย เช่น “เอามือลง Put your hand down” ซึ่งด้วยวิธีนี้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ว่าจะพูดประโยค “เอามือลง” เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างไร

ในการวิจัยครั้งนี้แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบจะสอดคล้องกับกรอบของงานวิจัย แต่ยังมีวัตถุประสงค์อื่นๆที่พบอีกด้วย ได้แก่ การสลับภาษาโดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเป็นการสลับภาษาที่ผู้พูดไม่รู้ตัวล่วงหน้า เช่น การที่ครูสอนภาษาอังกฤษกล่าวว่า “OK. Next, Kittipat ออกแล้ว” ซึ่งในสถานการณ์นี้ ครูกำลังเรียกนักเรียนคนต่อไปให้เอามือมาส่ง แต่นักเรียนได้ว่าเรียกชื่อชื่อนักเรียนคนที่ออกมาแล้ว จึงพูดออกมาว่า “ออกแล้ว” เหมือนการบอกกับตัวเอง จากนั้นจึงเปลี่ยนไปเรียกชื่อคนอื่น อีกตัวอย่างที่น่าสนใจคือเนื่องจากครูสอนภาษาอังกฤษไม่ใช่เจ้าของภาษาหากแต่มีภาษาแม่ร่วมกับนักเรียน จึงเป็นไปได้ที่บางครั้งครูอาจเผลอพูดออกมาเป็นภาษาแม่ เช่น “เดี๋ยวกูรอ ...I will wait until everybody finishes.” จากตัวอย่างนี้จะเป็นได้ว่าเมื่อครูสอนภาษาอังกฤษพูดภาษาไทยออกไปยังไม่ทันจบประโยค เขาเริ่มตระหนักว่าตัวเองควรพูดภาษาอังกฤษ จึงสลับไปใช้ภาษาอังกฤษ หรือในสถานการณ์ที่ครูกำลังนับเลข 1-10 เพื่อให้นักเรียน

เตรียมความพร้อมในการเรียน หลังจากที่ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อออกคำสั่งให้นักเรียนคนหนึ่งนั่งลง “Pruek, sit down please” ครูสลับไปถามคำถามนักเรียนว่า “ครูเอนับถึงเท่าไรแล้ว” เมื่อนักเรียนตอบว่าถึงเลขสี่ ครูจึงสลับกลับไปนับเลขต่อ ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าแม้ว่าภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาบังคับในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ในการสื่อสารที่แท้จริงระหว่างครูและนักเรียนที่ใช้ภาษาแม่ร่วมกันนั้น ภาษาแม่ยังคงมีบทบาทอยู่เช่นเดิม

ไม่เพียงแต่จะพบวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่สอดคล้องกับกรอบการวิจัยการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเท่านั้น แต่จากการวิเคราะห์การสลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษยังพบวัตถุประสงค์ที่ไม่มีในกรอบการวิจัยเช่นกัน ได้แก่การกล่าวทักทาย กล่าวขอบคุณ ออกคำสั่งที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการพูดคนละภาษากับนักเรียนเช่นในสถานการณ์ที่ครูถามนักเรียนในห้องว่าใครไม่ได้ส่งการบ้าน มีนักเรียนคนหนึ่งตอบว่า “หนูส่งให้ครูเอยู่แล้วอะ” แต่แทนที่ครูจะตอบกลับเป็นภาษาไทยเช่นเดียวกันว่า “ครูเได้แล้ว” กลับใช้ภาษาอังกฤษ “I got it.” แทน นอกจากนี้ ยังมีอีกตัวอย่างที่น่าสนใจเช่นกันคือในสถานการณ์ที่มีนักเรียนถามครูว่า “ไม่ต้องเขียน question mark ใหม้ยคะ” และครูตอบกลับไปว่า “ไม่ต้อง Because it is not a real question.” จะเห็นได้ว่า ประโยคแรกที่ถูกกล่าวออกไปนั้น ครูใช้ภาษาเดียวกันกับนักเรียน แต่ประโยคที่สองครูกลับสลับไปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อชี้แจงเหตุผล ตัวอย่างนี้อธิบายได้ว่า ประโยคแรกเป็นใจความสำคัญ ครูจึงเลือกสื่อสารภาษาที่นักเรียนคุ้นเคยที่สุดเพื่อตอบข้อสงสัยให้กระจ่าง ส่วนประโยคที่สอง ครูตระหนักถึงหน้าที่ของครูสอนภาษาอังกฤษที่จะหาโอกาสให้นักเรียนได้สัมผัสกับการสื่อสารด้วยภาษาเป้าหมายจึงสลับไปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อฝึกทักษะการสื่อสารของนักเรียน

จากการเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาจากไทยเป็นอังกฤษและจากอังกฤษเป็นไทยในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษพบว่าในบางครั้งครูสอนภาษาอังกฤษสลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษและจากภาษาอังกฤษเป็นไทยด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสอดคล้องกัน ในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 พบว่าครูสลับทั้งจากภาษาอังกฤษเป็นไทยและภาษาไทยเป็นอังกฤษเพื่อสอนเนื้อหาในบทเรียน มอบหมายงานหรือการบ้าน ควบคุมระเบียบในห้องเรียน ประเมินความก้าวหน้าและแสดงผลตอบรับ เช่นการกล่าวชมเชย และตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน อย่างไรก็ตามแม้ว่าครูสอนภาษาอังกฤษจะสลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษและจากภาษาอังกฤษเป็นไทยด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน แต่ความถี่ของการสลับภาษาที่พบมีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น ในการเรียนการสอนการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งหมด 12 ชั่วโมง พบว่าครูสอนภาษาอังกฤษสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพื่อควบคุมระเบียบในห้องเรียน 110 ครั้ง

และจากภาษาไทยเป็นอังกฤษเพียง 46 ครั้ง ในขณะที่สลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพื่อสอนเนื้อหาในบทเรียนหรือหลักไวยากรณ์เพียง 28 ครั้ง แต่สลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันถึง 128 ครั้งเป็นต้น ความแตกต่างข้างต้นอาจอธิบายได้ว่าครูพยายามใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายเพื่อสอนเนื้อหาในบทเรียนหรือหลักไวยากรณ์ให้มากที่สุดและจะสลับไปใช้ภาษาไทยเท่าที่จำเป็นเท่านั้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ โครงการ โรงเรียนสองภาษา ในขณะที่ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมความประพฤติของนักเรียนมากกว่าภาษาที่นักเรียนไม่คุ้น

ในการเรียนการสอนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลทั้งหมด 12 ชั่วโมง ครูสอนภาษาอังกฤษสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพื่อมอบหมายงานหรือการบ้านเพียง 3 ครั้งแต่สลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษถึง 54 ครั้ง ในขณะที่สลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพื่อสอนเนื้อหาในบทเรียนหรือหลักไวยากรณ์เพียง 26 ครั้ง แต่สลับจากภาษาไทยเป็นอังกฤษถึง 118 ครั้ง ความแตกต่างข้างต้นอาจอธิบายได้ว่าในการสอนเนื้อหาในบทเรียนหรือหลักไวยากรณ์และการมอบหมายงาน ครูสอนภาษาอังกฤษพยายามใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายมากที่สุดและสลับไปใช้ภาษาไทยเมื่อจำเป็นเท่านั้น จากการเปรียบเทียบดังกล่าวสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาเป้าหมายไปสื่อสารด้วยภาษาแม่และจากภาษาแม่ไปสื่อสารด้วยภาษาเป้าหมายนั้นต่างกัน

จากการเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากข้อมูลทั้ง 2 ชุดคือข้อมูลจากการถอดเทปบันทึกการเรียนการสอนภาษาอังกฤษและบันทึกหลังการสอนของครูภาษาอังกฤษ พบข้อมูลที่สอดคล้องกัน โดยในบันทึกหลังจากสอนนั้น ครูระบุวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยได้แก่ ควบคุมระเบียบในห้องเรียนกล่าวซ้ำในกระดานการตอบสนองเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ สอนหลักไวยากรณ์ แสดงอารมณ์หรือความรู้สึก อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม มอบหมายงานหรือการบ้าน พูดคุยนอกบทเรียนหรือ สร้างบรรยากาศเป็นกันเอง อุทานหรือแสดงความตกใจ แสดงความคิดเห็นส่วนตัว สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ออกคำสั่งในชั้นเรียน เปลี่ยนหัวข้อ ประเด็นหรือกิจกรรม ให้สัญญาณเปลี่ยนคู่สนทนาและการสลับภาษาซึ่งเกิดจากประเด็นและคู่สนทนาเป็นปัจจัย อย่างไรก็ตามครูไม่ได้ระบุการสลับภาษาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ ซึ่งอธิบายได้ว่าในการสลับไปใช้ภาษาไทยนั้นครูมีวัตถุประสงค์หลักๆอยู่เพียงไม่กี่ประการ เช่นการควบคุมระเบียบในห้องเรียนและการกล่าวซ้ำเพื่อให้เข้าใจกระจ่าง และครูจะสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์อื่น ๆ เท่าที่จำเป็นเท่านั้นซึ่งเป็นการดีที่น้อยถึงน้อยที่สุด และบางครั้งการสลับภาษาของครูเป็นไปโดยที่ตัวครูไม่รู้ตัว ดังนั้นจึงไม่

แปลที่ครูไม่สามารถระบุวัตถุประสงค์อื่น ๆ ของการสลับภาษานอกเหนือจากกรอบที่ใช้เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์

จากเก็บข้อมูลและวิเคราะห์แจกแจงความถี่รวมถึงคำนวณเป็นค่าร้อยละแล้วพบว่า ในการสอนนักเรียนทั้งสองระดับชั้นซึ่งเรียนวิชาแตกต่างกันนั้น ครูสลับจากภาษาอังกฤษ (ภาษาเป้าหมาย) ไปสื่อสารด้วยภาษาไทย (ซึ่งเป็นภาษาแม่) ด้วยวัตถุประสงค์เดียวกัน อีกทั้งความถี่ในการสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังมีความคล้ายคลึงกันอีกด้วย

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความถี่ในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆของการสอนการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โดยใช้ข้อมูลจากการถอดเทปบันทึกการเรียนการสอนเป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบ พบว่าความถี่ของการสลับภาษาด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ส่วนใหญ่นั้นมีความใกล้เคียงกัน จึงอาจอธิบายได้ว่าสาเหตุเป็นเพราะนักเรียนทั้งสองระดับชั้นมีครูคนเดียวกัน ลักษณะการใช้ภาษาจึงเหมือนกัน นอกจากนี้นักเรียนในวิชาการเขียนภาษาอังกฤษและการอ่านภาษาอังกฤษมีระดับชั้นการศึกษาต่างกันเพียง 1 ระดับซึ่งถือว่าเป็นระดับที่ใกล้เคียงกันจึงสามารถสอนด้วยการใช้ภาษาในลักษณะเดียวกันได้ แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือครูสลับภาษาเพื่อควบคุมระเบียบในห้องเรียนบ่อยมากในทั้งสองระดับชั้น อธิบายได้ว่านักเรียนทั้งระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ยังอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังซุกซน ควบคุมให้อยู่ในระเบียบวินัยค่อนข้างยาก เพราะฉะนั้นการเลือกใช้ภาษาที่นักเรียนฟังแล้วสามารถเข้าใจได้ทันทีในการควบคุมระเบียบในห้องเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญ สำหรับการใช้ภาษาเพื่อเป็นสื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียนนั้น จะเห็นได้ว่าความถี่ที่น้อยในการสลับภาษาเพื่อสอนคำศัพท์ อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมหรือแม้กระทั่งเพื่อสอนหลักไวยากรณ์เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าครูสอนภาษาอังกฤษพยายามใช้ภาษาแม่ในห้องเรียนภาษาที่สองให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้และเลือกใช้ในสถานการณ์ที่จำเป็นเท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับ Larrea (2002) และ Cook (2001)

อย่างไรก็ตาม จากการเปรียบเทียบพบว่ามีความถี่ของวัตถุประสงค์ของการสลับภาษา 2 ประการที่มีความถี่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ประการแรกคือการสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำ ซึ่งในการสอนการเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่มากที่สุด (ร้อยละ 16.90) รองจากการควบคุมชั้นเรียนในขณะที่ในการสอนการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่มากที่สุด (ร้อยละ 24.01) ความแตกต่างนี้ไม่สามารถใช้เหตุผลเกี่ยวกับความแตกต่างของระดับชั้นการศึกษามาอธิบายได้ เนื่องจากความถี่ในการสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำในการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลับน้อยกว่าการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่สูงกว่า ด้วยเหตุนี้จึงอธิบายได้ว่าความแตกต่างของความถี่ใน

การสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำน่าจะมาจากความแตกต่างของเนื้อหาในบทเรียนของวิชาการเขียนภาษาอังกฤษและการอ่านภาษาอังกฤษมากกว่าความแตกต่างของระดับชั้นการศึกษา ซึ่งในการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษนั้นครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากกว่าการสอนวิชาการเขียนภาษาอังกฤษ

นอกจากการสลับภาษาเพื่อกล่าวซ้ำแล้ว ยังพบความแตกต่างของความถี่ในการสลับภาษาเพื่อมอบหมายงานหรือการบ้านระหว่างการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 ความแตกต่างเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าการสอนการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้นครูเลือกสลับไปใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมายในการมอบหมายงานมากกว่าภาษาไทย ซึ่งสลับถึง 58 ครั้งในขณะที่สลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยเพียง 3 ครั้ง ซึ่งเห็นได้ว่าการสลับไปใช้ด้วยภาษาไทยเพื่อมอบหมายงานมีน้อยมาก ในขณะที่ความถี่ในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยและจากภาษาไทยเป็นอังกฤษเพื่อมอบหมายงานในวิชาการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือครูสอนภาษาอังกฤษสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทย 27 ครั้ง และจากภาษาไทยเป็นอังกฤษ 40 ครั้ง จากคำอธิบายดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษนั้น นักเรียนมีระดับชั้นที่สูงกว่านักเรียนในวิชาการเขียนภาษาอังกฤษ ครูจึงสามารถสลับไปใช้ภาษาอังกฤษเพื่อมอบหมายงานได้บ่อยครั้งกว่า

ในการศึกษาครั้งนี้พบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่เคยทำมาแล้วโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ของการสลับจากภาษาเป้าหมายไปสื่อสารด้วยภาษาแม่ซึ่งผู้วิจัยได้เปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบในการศึกษาครั้งนี้กับวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบในงานวิจัยที่เคยทำมาแล้วทั้งในประเทศทางตะวันออกเช่นเดียวกับการศึกษาครั้งนี้และงานวิจัยที่ทำในประเทศตะวันตก จากการเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบในการศึกษาครั้งนี้กับงานวิจัยของ Lin (1990) ซึ่งศึกษาการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของโรงเรียนมัธยมในฮ่องกง พบว่าแม้กลุ่มตัวอย่างจะเป็นนักเรียนคนละระดับชั้นกัน แต่วัตถุประสงค์ที่พบนั้นมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ คือมีการสลับภาษาเพื่อสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ สอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กล่าวซ้ำสิ่งที่พูดไปแล้วเป็นภาษาอังกฤษ ควบคุมระเบียบในห้องเรียน แสดงอารมณ์ขันหรือหยอกล้อกับนักเรียน แสดงอารมณ์ไม่พอใจในพฤติกรรมของนักเรียน แสดงความคิดเห็น กล่าวชมเชย ตรวจสอบความเข้าใจ ตรวจสอบความก้าวหน้าและให้สัญญาณเปลี่ยนคู่สนทนาเช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่พบในการศึกษาครั้งนี้กับงานวิจัยของ Seidlitz (2003) ซึ่งศึกษาการสลับภาษาในการเรียนการสอนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สองของ

มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบวัตถุประสงค์ของการสลับภาษาที่สอดคล้องกันเช่นกัน กล่าวคือพบการสลับจากภาษาเป้าหมายไปสื่อสารด้วยภาษาแม่เพื่อสอนหลักไวยากรณ์ มอบหมายงาน อุทานหรือแสดงความตกใจ กล่าวซ้ำ ออกคำสั่ง อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติม แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่อสิ่งที่พูดและคู่สนทนา กระตุ้นการตอบสนองจากนักเรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ จัดการระเบียบในห้องเรียนและการสลับภาษาอันเกิดจากประเด็นหรือคู่สนทนาเป็นปัจจัย ซึ่งผลที่สอดคล้องกันของการศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนภาษาที่สองในประเทศ ตะวันออกหรือประเทศตะวันตก และไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษาชี้ให้เห็นว่าห้องเรียนภาษาที่สองในทุกภูมิภาคทั่วโลกนั้นมี สภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนทั้งชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 และ 2/2 นั้นพบว่าเหตุผลที่นักเรียนส่วนใหญ่ยังเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยคือนักเรียนยังอยู่ในวัยประถมและเพิ่งศึกษาภาษาเป้าหมายไม่นานพอที่จะสามารถเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูถ่ายทอดเป็นภาษาเป้าหมาย ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าที่เข้าใจบทเรียนที่สอนด้วยการสลับภาษาค่อนข้างมากเพราะมีการใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยในการแปลความหมาย ในขณะที่บางคนกล่าวว่า ในขณะที่ครูใช้ทั้งสองภาษาในการสอน แต่เขาเลือกที่จะฟังเมื่อครูใช้ภาษาไทยเท่านั้น เพราะฟังภาษาอังกฤษไม่ค่อยเข้าใจ เหตุผลเหล่านี้อธิบายได้ว่านักเรียนในระดับชั้นประถมเป็นวัยแรกเริ่มในการเรียนรู้ภาษาที่สองจึงยังไม่มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะเข้าใจคำศัพท์บางคำ หรือเนื้อหาไวยากรณ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนและเข้าใจยากหากอธิบายด้วยภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ Larrea (2002)

จากการตอบแบบสอบถามของครูเกี่ยวกับการใช้ภาษาแม่เข้าร่วมในการสอน ภาษาอังกฤษนั้น ครูกล่าวว่าแม้การใช้ภาษาไทยเข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ แต่อาจทำให้นักเรียนมีความพยายามน้อยในการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย เนื่องจากนักเรียนเกิดความเคยชินกับการได้รับความช่วยเหลือจากครู ซึ่งสอดคล้องกับที่ Skiba (1997) ได้กล่าวไว้ว่าการใช้ภาษาแม่มากเกินไปจะทำให้นักเรียนเคยชินและอาจประสบกับปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องสื่อสารจริงกับชาวต่างชาติ อย่างไรก็ตามหลังจากได้รับการยืนยันจากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ว่าการใช้ภาษาแม่มาช่วยนั้นทำให้การสร้างกระบวนการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็นระหว่างครูและนักเรียนหรือระหว่างนักเรียนด้วยกันเองเป็นไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้ภาษาแม่เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนภาษาที่สองได้คือ ภาษาแม่เป็นเครื่องมือช่วยสร้างกระบวนการเรียนรู้ในระยะแรกของการเรียนภาษาที่สอง

เนื่องจากผู้เรียนภาษาในระดับเบื้องต้นจะไม่สามารถเข้าใจคำศัพท์ที่เป็นนามธรรมรวมถึงหลักไวยากรณ์ที่ซับซ้อนได้หากปราศจากการถ่ายทอดด้วยภาษาแม่ (Larrea, 2002; Cook, 2001) ซึ่งเด็กเล็กก่อนวัยเจริญพันธุ์เป็นวัยที่ช่างสงสัย ชอบซักถามและยิ่งหากเป็นบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 3 ด้วยแล้ว ภาษาแม่ถือว่าการแก้ปัญหาที่ง่ายและรวดเร็วที่สุดในการอธิบายสิ่งที่แสดงท่าทางประกอบหรือจับต้องไม่ได้ สำหรับบุคคลทวิภาษาประเภทที่ 3 สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษาที่สองจะต่างจากสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษาแม่ กล่าวคือในการเรียนรู้ภาษาแม่นั้น เด็กเติบโตในสภาพแวดล้อมที่จำกัดอยู่เพียงพ่อแม่ ครอบครัวและเพื่อนที่ล้วนแล้วแต่พูดภาษาเดียวกัน ประกอบกับวัยที่ง่ายต่อการรับรู้จึงส่งผลให้พัฒนาภาษาแม่ได้อย่างเต็มที่ ต่างกับการเรียนรู้ภาษาที่สองซึ่งนักเรียนอาจมีโอกาสดำเนินสัมผัสกับเจ้าของภาษาหรือครูสอนภาษาเพียงบางครั้งบางโอกาส อีกทั้งด้วยวัยที่โตขึ้นการพัฒนาทางการรับรู้และการพัฒนาทางอารมณ์แตกต่างไปจากเดิมแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การพัฒนาภาษาที่สองไม่ได้เป็นไปอย่างง่ายและรวดเร็วเท่าภาษาแม่ (Dreyer, 2008; Cook, Long and McDonough, 1979) อย่างไรก็ตามหลังจากเรียนรู้ภาษาที่สองจนมีพื้นฐานดีพอแล้วควรจำกัดการใช้ภาษาแม่ลงเพื่อสร้างกระบวนการฝึกภาษาที่สองให้แข็งแรงขึ้นจนดีพอที่จะเรียนรู้ได้เองโดยไม่ต้องพึ่งภาษาแม่อีกต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

สืบเนื่องมาจากหัวข้อวิจัยเรื่องการสลับระหว่างภาษาอังกฤษและภาษาไทยในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี ผู้วิจัยพบว่ามีประเด็นอื่นที่น่าสนใจที่ควรศึกษาต่อไปจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาที่สองจึงขอเสนอแนวทางในการศึกษาและวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาเปรียบเทียบวัตถุประสงค์และความถี่ในการสลับจากภาษาอังกฤษเป็นไทยในการสอนภาษาอังกฤษการเขียนและการสอนภาษาอังกฤษการอ่านซึ่งสอนโดยครูคนเดียวกันและนักเรียนห้องเดียวกัน
2. ศึกษาระยะเวลา 3-5 ปีเพื่อดูว่าเมื่อนักเรียนกลุ่มเดิมเรียนรู้ภาษาอังกฤษจนมีพื้นฐานมากขึ้นและมีวัยที่โตขึ้นวัตถุประสงค์ในการสลับภาษาของครูเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรและมากน้อยเพียงใด

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ในสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ อาจนำกลวิธีการสลับภาษาเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนนักศึกษาได้
2. ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ อาจนำกลวิธีการสลับภาษามาพิจารณาถึงประโยชน์และความเหมาะสมในการใช้ต่อไป